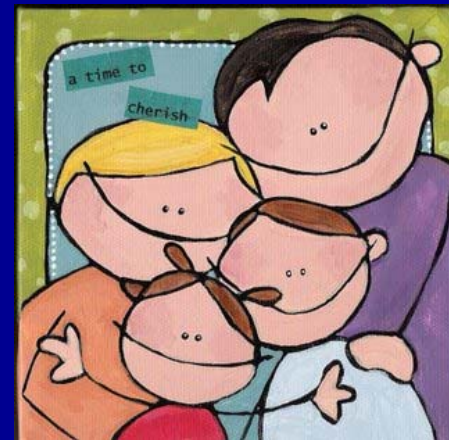

Családon belüli kommunikáció – különös tekintettel az iskolás korosztályra

Örkényi Ágota, Dr. Aszmann Anna

Országos Gyermekkegészségügyi Intézet

Esztergom, 2008.03.07

A családon belüli kommunikáció jellegzetességei

Serdülőkorban..

- nehezebbé válik a szülőkkel való kommunikáció
- az anyák több időt töltenek serdülő gyermekeikkel és többet is beszélgetnek velük, mint az apák
- jellemzően az anyák többet tudnak gyermekeikről, mint az apák
- a szülőkkel való kommunikáció és a szülő-gyerek kapcsolat minősége összefüggésben áll a fiatalok testi-lelki jóllétével

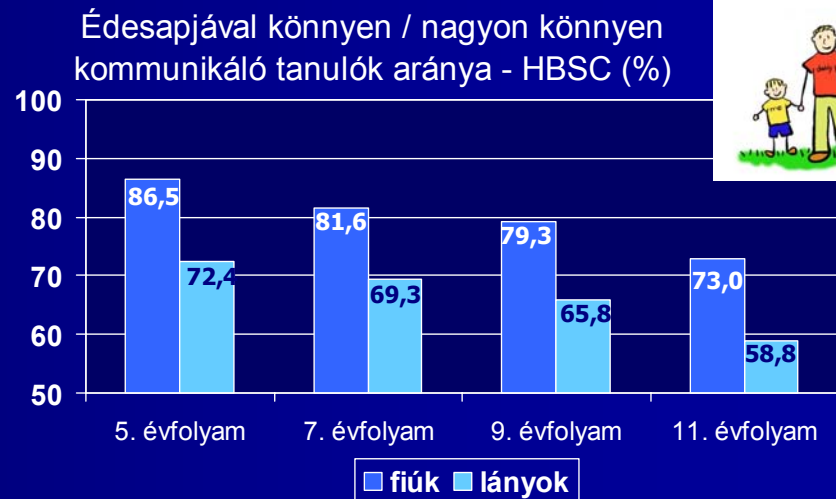
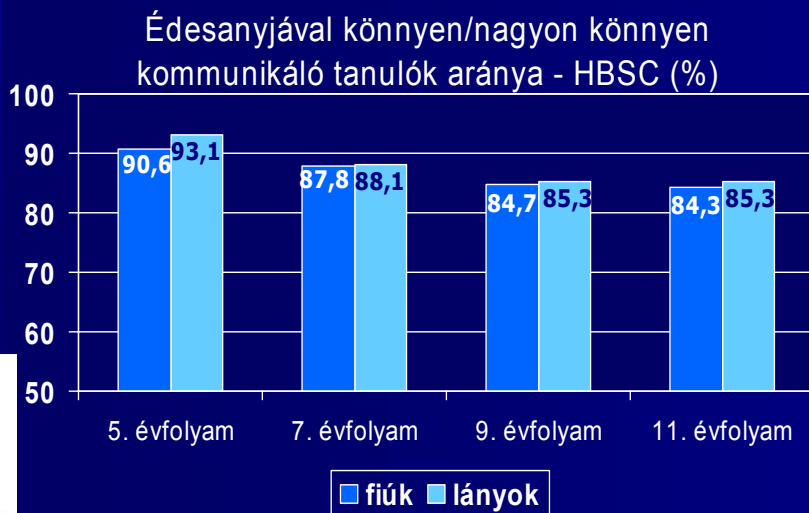
„Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása” vizsgálat

- Legutóbbi adatfelvétel: 2005/2006
- N=5450 fő
- 11-17 éves korosztály

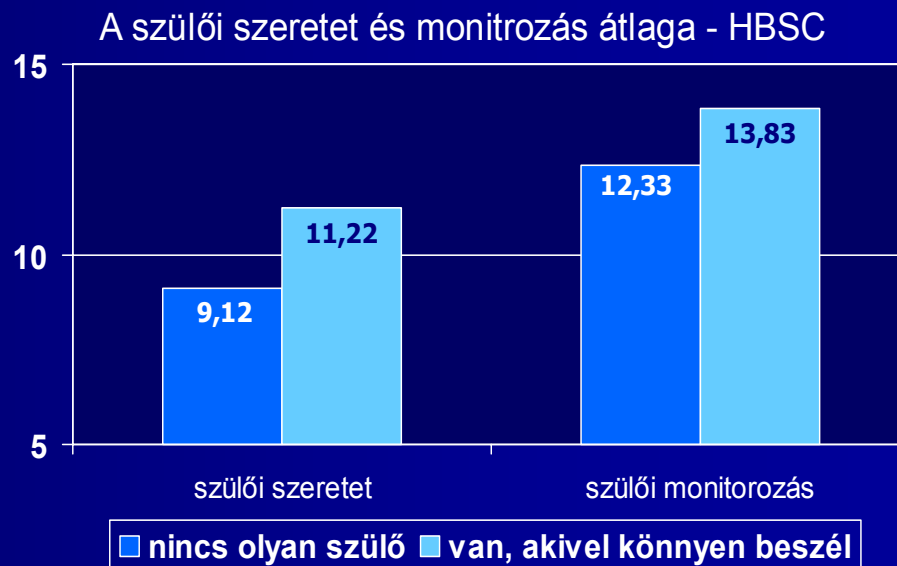
Szülő-gyerek kommunikáció: nemi és életkori különbségek (HBSC2006)

- Az édesanyjával „könnyen” kommunikáló tanulók aránya magasabb, mint az édesapjával könnyen kommunikálók aránya (90% vs. 75%).
- Az életkorral előrehaladva szignifikánsan csökken a szüleikkel problémáikat „könnyen” megbeszélők aránya
- Az édesanyjával való kommunikáció minőségében nem kaptunk nemi különbséget, az édesapjával viszont a fiúk könnyebben tudják problémáikat megbeszélni, mint a lányok.

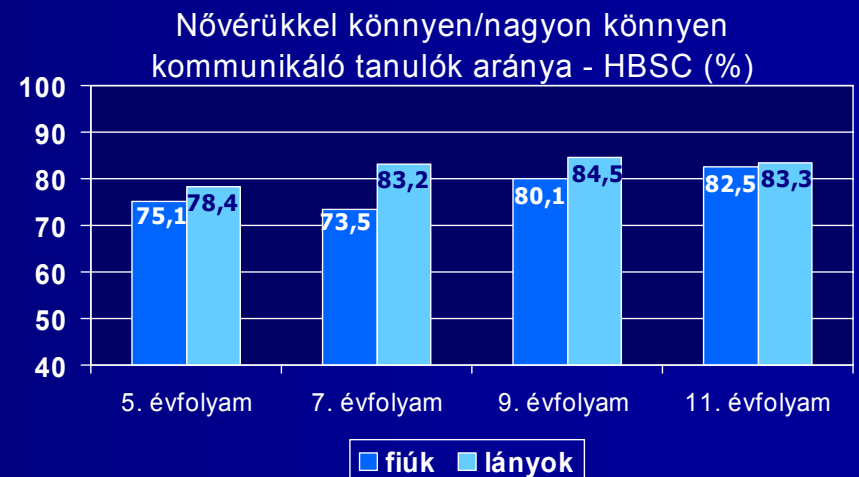
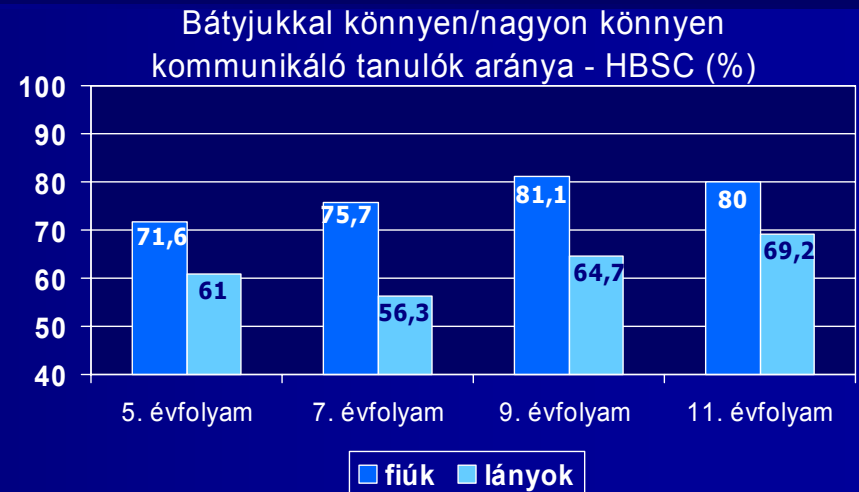
Szülőkkel való kommunikáció és a szülő-gyerek kapcsolat minősége

- A jó kommunikáció a jó szülő-gyerek kapcsolat egyik megnyilvánulása:
 - azok a serdülők, akik könnyen beszélnek szüleikkel, gondoskodóbbnak is érzik őket.
 - ha jó a kommunikáció, a szülők többet tudnak a gyermekeiket érintő fontos dolgokról gyermekük megítélése szerint.

Testvérekkel való kommunikáció

- A fiúk magasabb arányban kommunikálnak problémáikról bátyjukkal, mint a lányok.
- A nővérrel való kommunikációban csak a 7. évfolyamosoknál van nemi különbség.
- A 9-11. évfolyamosoknál magasabb arányban jellemző a könnyű probléma-megbeszélés az idősebb testvérekkel, mint a fiatalabb évfolyamoknál (kivéve a lányok nővérrel).

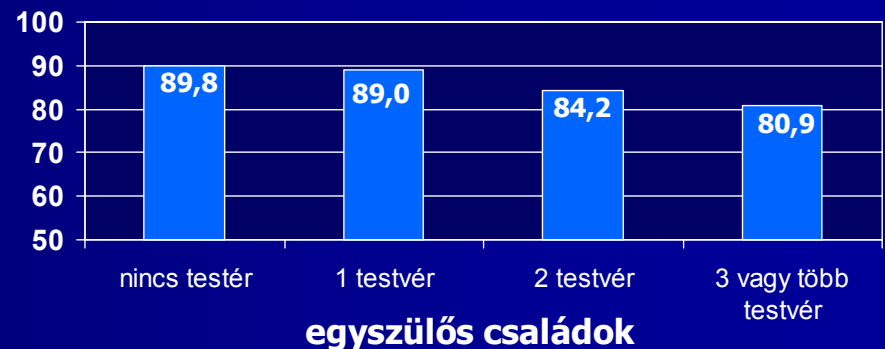

A kommunikáció és a családszerkezet kapcsolata

- A nem teljes családban élő tanulók magasabb arányban számolnak be arról, hogy nincs olyan szülő, akivel könnyen tudják megbeszélni problémáikat, mint a teljes családban élő tanulók (5,7 vs. 10,5%).
- A testvérek számával nem kaptunk összefüggést, ha a teljes vagy újraalakult családokat vizsgáljuk.
- Az egyszülős családokban azonban a 3 vagy több testvérrel rendelkező tanulók kisebb arányban érzik úgy, hogy könnyű a kommunikáció a szülővel

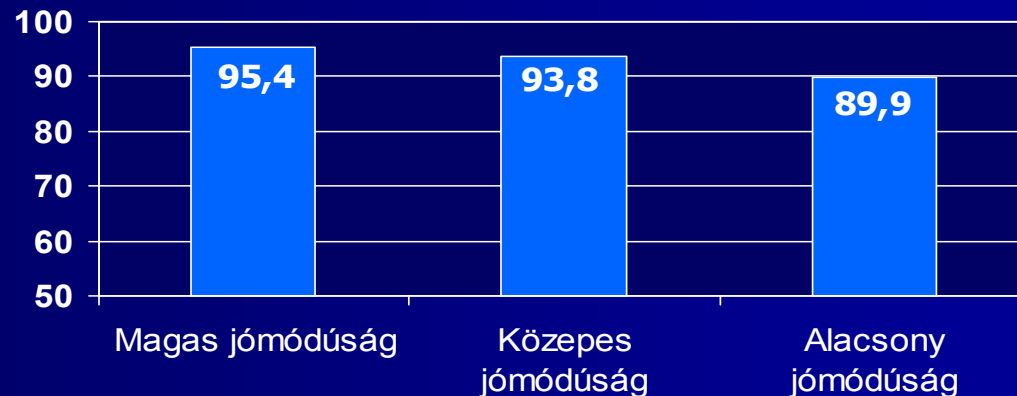
Azon tanulók aránya, akik legalább az egyik szülővel könnyen kommunikálnak - HBSC (%)

Kommunikáció hátrányos anyagi helyzetű családokban

- A kevésbé jómódú családokban alacsonyabb arányban jellemző a könnyű probléma-megbeszélés, mint a kedvezőbb anyagi helyzettel bíró családokban a tanulók beszámolója alapján.
- Hasonló összefüggést kapunk akkor is, ha a szubjektív jómódúságot vizsgáljuk.

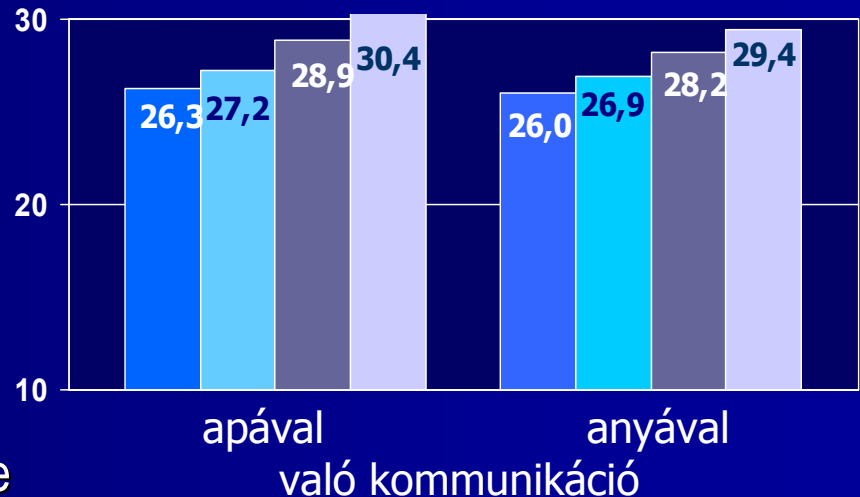
Azon tanulók aránya, akik könnyen kommunikálnak legalább az egyik szülővel
- HBSC (%)

A jó szülő-gyerek kommunikáció pozitív „hatásai” serdülőkorban

- Az édesanyjkkal, illetve az édesapjukkal könnyen kommunikáló fiatalok:
 - önértékelése magasabb
 - jellemzőbb rájuk, hogy úgy érzik, társaik elfogadják őket
 - elégedettebbek életükkel
- Ha az édesanyjával nehezebb a kommunikáció, akkor ez a lányoknál erősebben hat az önértékelésre, illetve az élettel való elégedettségre, mint a fiúknál.
- Az apával kapcsolatban nem találtunk ilyen különbséget.

Az önértékelés átlaga - HBSC

A szülő-gyerek kommunikáció szerepe hátrányos helyzetű serdülők esetén

- A nem teljes családban élő serdülőknek nagyobb az esélye arra, hogy jól boldoguljanak az életben, ha legalább az egyik szülővel jó a kommunikáció, mintha egyikkel sem az.
- Hasonló összefüggést kaptunk az rossz anyagi helyzetű családokban élő serdülők esetében.

Összefoglalás

- A szülőkkel való kommunikáció nehezebbé válik serdülőkorban, de azért a tanulók döntő többsége ekkor is könnyen kommunikál szüleivel.
- Az apák az eredmények alapján tényleg kevésbé „elérhetőek”, mint az anyák, különösen a lányok számára.
- A család női tagjaival könnyebb a kommunikáció.
- A szülőkkel való jó kommunikáció kapcsolatban áll a személyiség pozitív alakulásával és az élettél való elégedettséggel.
- Különösen fontos a szerepe hátrányos helyzetű serdülők esetében.

Tanulságok

- Tudatosítani kell a szülőkben, mennyire fontos serdülőkorban (is), hogy elérhetőek legyenek gyermekeik számára.
- Érdemes az apákat aktívabb részvételre biztatni.
- A szülő-gyerek kommunikáció fejlesztése protektív hatású lehet, különösen a hátrányos helyzetű serdülők esetében.

Köszönjük a figyelmet!

www.ogyei.hu